

نقد مقاله: بررسی اپیدمیولوژیک آسیب های ناشی از حوادث در استان همدان طی سال های ۱۳۸۸ تا ۱۳۹۳

آمنه تازیکه^۱، فرشته عراقیان مجرد^۲، اکرم ثناگو^{۳*}، دکتر لیلا جویباری^۴

۱. دانشجوی کارشناسی ارشد پرستاری سالمندی، کمیته تحقیقات دانشجویی دانشکده پرستاری و مامایی بویه، دانشگاه علوم پزشکی گلستان، گرگان، ایران
۲. دانشجوی دکترای پرستاری، کمیته تحقیقات دانشجویی دانشکده پرستاری و مامایی بویه، دانشگاه علوم پزشکی گلستان، گرگان، ایران
۳. دانشیار آموزش پرستاری، مرکز تحقیقات پرستاری دانشگاه علوم پزشکی گلستان، گرگان، ایران
۴. دانشیار آموزش پرستاری، مرکز تحقیقات پرستاری دانشگاه علوم پزشکی گلستان، گرگان، ایران

تاریخ دریافت مقاله: ۱۳۹۵/۰۳/۱۴

تاریخ پذیرش مقاله: ۱۳۹۵/۰۶/۱۱

و داده ها با روش های صحیح آماری توسط گروه اپیدمیولوژی تجزیه و تحلیل گردید، که از نقاط قوت این مقاله می باشد، لذا در این مقاله ارزشمند چند نکته قابل بحث می باشد:

۱. از آنجایی که مطالعه فقط در جمعیت خاصی (مراجعه کنندگان به اورژانس) انجام شده آیا بهتر نبود در عنوان مطالعه به جای استان همدان که اشاره به کل جمعیت دارد «مراجعه کنندگان به اورژانس» قید می شد؟ در مطالعات توصیفی - مقطعی ذکر مکان و زمان دقیق مطالعه الزامی می باشد.
۲. هدف از مطالعه، تعیین آسیب های ناشی از حوادث بوده است اما در روش کار بیان شده است، داده ها از نرم افزار ثبت کشوری جمع آوری شدند، این داده ها مربوط به لحظه ورود بیماران به اورژانس مثلا از ۱۱۵ بوده است و اطلاعات سایر روزهای بستری و پیگیری بیماران پس از ترخیص در دسترس نیست. بنابراین بسیاری از آسیب ها و پیامدهای ناشی از حوادث مانند آسیب های نخاعی یا مغزی و بعضی معلولیت ها ممکن است در روزهای آتی اتفاق بیفتد. لذا به نظر می رسد، این روش جمع آوری داده ها نمی تواند بیانگر آمار صحیح پیامدهای ناشی از حوادث باشد و فقط برای بررسی علل وقوع و مکان حادثه مناسب می باشد.

نویسنده مسئول:

اکرم ثناگو، دانشیار آموزش پرستاری، مرکز تحقیقات پرستاری دانشگاه علوم پزشکی گلستان، گرگان، ایران
تلفن: ۰۹۱۱۲۷۰۳۹۷۸
ایمیل: sanagoo@goums.ac.ir

سردبیر محترم مجله علمی پژوهان

مقاله ای با عنوان «بررسی اپیدمیولوژیک آسیب های ناشی از حوادث در استان همدان طی سال های ۱۳۸۸ تا ۱۳۹۳» در دوره ۱۴، شماره ۲ و صفحه ۸-۱۶ به چاپ رسیده است [۱]. مطالعه به صورت توصیفی - تحلیلی از نوع مقطعی انجام شده است. روش شناسی (Methodology)، قلب پژوهش است و توجه ویژه به طراحی آن تضمین کننده درستی داده های جمع آوری شده و الگوی تحلیل آن ها است [۲]. از آنجایی که رسالت مجلات علمی پژوهشی علاوه بر نشر نتایج پژوهش ها، ارائه الگوهای صحیح روش شناسی جهت استفاده سایر محققان نیز می باشد [۳]. خواندن نقدهای منتشر شده سبب افزایش درک و فهم و ارتقاء توانایی مخاطبان می شود [۴]. در این مطالعه پرونده های پزشکی تمامی مصدومین مراجعه کننده (در یک دوره ۶ ساله) به اورژانس های بیمارستان های دولتی و خصوصی استان همدان مورد بررسی قرار گرفته

برخورد شده است؟
مقاله حاضر بر موضوعی بسیار مفید و ارزشمندی تمرکز کرده است از این رو جای تقدیر از نویسندگان مقاله وجود دارد. نگارش مقاله توسط نگارندگان طبق اصول علمی مقاله نویسی و دقت بیشتر داوران در هنگام بررسی مقالات، باعث بهبود کیفیت مقالات و افزایش اطمینان به نتایج مطالعه می شود.

۳. در صورتی که پیامد آسیب ها بررسی شده است. بیان نشده است چگونه و در چه دوره زمانی پیامد ها بررسی شده است؟
۴. در خصوص روایی و پایایی ابزار جمع آوری داده ها، توضیح مناسب ارائه نشده است. در حالی که تعیین روایی و پایایی ابزار امری اجتناب ناپذیر بوده و مقدار آن باید در حد قابل قبول باشد [۵].
۵. با توجه به گذشته نگر بودن مطالعه، محققین بیان ننموده که آیا اطلاعات ناقص وجود داشته و اگر وجود داشته با اطلاعات ناقص چگونه

References

1. Khazaei S, Mazharmanesh S, Zaher Khazaei E, Mohammadian Hafshejani A, Goodarzi Mirmoeini R, Khazaei S. An epidemiological study on the incidence of accidents in the Hamadan province during 2009 to 2014. Pajouhan Scientific Journal. 2016; 14(2): 8-16. (persian)
2. Sheibaninia A, Valaie N, Mohammad Sadeghi S, Azizi F. The evaluation of accuracy of article writing in scientific journals of dentistry in 2006. Pejouhesh dar Pezeshki. 2009;33:5-11. (persian)
3. Sohrabizadeh MR. Blinding and selection bias in randomized clinical trial: Review an article. Shahid Beheshti University of Medical Sciences and Health Services. 2009; 32(2). (persian)
4. Asef S. Critical analysis of studies in Medical Sciences. Shahid Beheshti University of Medical Sciences and Health Services. 2005;29(3):195-201. (persian)
5. Mohammadbeigi A, Mohammad-salehi N, Aligol M. Validity and Reliability of the Instruments and Types of Measurement in Health Applied Researches. Journal of Rafsanjan University of Medical Science. 2015;13(10):1153-70. (persian)

زیادی در این خصوص استخراج شده است، لذا under reporting ذکر شده توسط شما به یک نسبت در تمامی مقالات موجود است پس همچنان مقایسه بین مطالعات مشابه ارزش خود را دارد. نکته دوم اگر شما توجه داشته باشید در نظام مراقبت بیماری ها در خصوص بیماری هایی که نظام مراقبت غیر فعال حاکم است آیا باید داده های جمع آوری شده نادیده گرفته شوند و بیان شود چون اطلاعات صد در صدی گردآوری نشده ارزش بررسی ندارند؟ همین داده های موجود در خصوص پیامد سوانح نیز بسیار با ارزش هستند و گنجانده شدن آن به عنوان یک گزینه توسط متولیان امر در نرم افزار مربوطه حاکی از اهمیت آن است و دانستن کلیاتی در خصوص یک موضوع با در نظر گرفتن یک فاصله اطمینان بهتر از نداشتن هیچ پیش زمینه ای در خصوص آن موضوع است.

با توجه به اینکه ابزار موجود توسط متولیان کشوری برنامه طراحی شده است و در سطح کشوری استفاده می شود قطعاً روایی و پایایی آن مد نظر بوده است ولی چون این اعداد در جایی منتشر نشده است، باز نویسندگان برای دادن اطمینان خاطر به نویسندگان در خصوص اعتبار ابزار، به ذکر کلیاتی بسنده نموده اند.

در خصوص نحوه برخورد با داده های ناقص نیز این موارد به صورت نامشخص در جدول بیان گردیده اند.

سلمان خزایی^۱
 ۱. دانشجوی دکتری تخصصی اپیدمیولوژی، گروه اپیدمیولوژی، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی تهران، تهران، ایران
 تلفن: ۰۹۱۸۱۵۰۱۶۲۸
 ایمیل: salmankhazaei61@gmail.com

پاسخ به نقد مقاله:

سردبیر محترم مجله علمی پژوهان

احتراماً در پاسخ به نقد مقاله: بررسی اپیدمیولوژیک آسیب های ناشی از حوادث در استان همدان طی سال های ۱۳۸۸ تا ۱۳۹۳ [۱]، ضمن تشکر از نویسندگان محترم به دلیل مطالعه و بررسی جنبه های مختلف مقاله ارسالی اینجانب و همکاران، توضیحات زیر ارائه می گردد:

در خصوص نقدی که بر عنوان مقاله وارد شده است: عنوان مقاله همواره به عنوان پرچم یک مطالعه در نظر گرفته می شود و بیش از سایر قسمت های مطالعه توسط مخاطبین در نگاه اول جلب توجه می کند، لذا یک عنوان ایده آل باید آگاه سازنده (informative)، ساده، قابل فهم، اختصاصی، جذاب، کوتاه و حاوی کلمات کلیدی مربوط به مطالعه باشد. محققین با نظر گرفتن یک trade off بین گزینه های فوق عنوان مقاله را این گونه انتخاب کردند. در ضمن در قسمت محدودیت های مطالعه نیز ذکر شده اطلاعات این مطالعه بجز مصدومیت های خیلی جزئی و یا مصدومیت هایی که منجر به فوت مصدوم در محل سانحه می شود بقیه مصدومیت ها را شامل شده است.

ضمن تشکر از نکته ارزشمندی که در خصوص نامشخص بودن پیامد تمام سوانح اشاره شده است، در اینجا ذکر چند نکته الزامی است ابتدا این که این نرم افزار در تمامی بیمارستان های سطح کشور موجود و مقالات

REFERENCES

1. Khazaei S, Mazharmanesh S, Zaher Khazaei E, Mohammadian Hafshejani A, Goodarzi Mirmoeini R, Khazaei S. An epidemiological study on the incidence of accidents in the Hamadan province during 2009 to 2014. Pajouhan Scientific Journal. 2016;14(2):8-16. (Persian) URL: <http://psj.umsha.ac.ir/article-1-169-en.html>

Critical Appraisal: An epidemiological study on the incidence of accidents in the Hamadan province during 2009 to 2014

Ameneh Tazikeh¹, Fereshteh Araghian Mojarad², Akram Sanagoo^{3*}, leila jouybari⁴

1. MS Student in Nursing, Student Research Committee, Faculty of Nursing and Midwifery, Golestan University of Medical Sciences, Gorgan, Iran.
2. PhD Student in Nursing, Student Research Committee, Faculty of Nursing and Midwifery, Golestan University of Medical Sciences, Gorgan, Iran.
3. Associate Professor, Department of Nursing and Midwifery, Nursing Research Center, Faculty of Nursing, Golestan University of Medical Sciences, Gorgan, Iran.
4. Associate Professor, Department of Nursing and Midwifery, Nursing Research Center, Faculty of Nursing, Golestan University of Medical Sciences, Gorgan, Iran.

Received: 3 Jun. 2016

Accepted: 1 Sept. 2016

Citation

Tazikeh A, Araghian Mojarad F, Sanagoo A, jouybari L. [Critical Appraisal: An epidemiological study on the incidence of accidents in the Hamadan province during ۲۰۰۹ to ۲۰۱۴]. Pajouhan Scientific Journal. ۲۰۱۶;۱۵(۲):۱-۴

Corresponding Authors:

Akram Sanagoo, Associate Professor, Department of Nursing and Midwifery, Nursing Research Center, Faculty of Nursing, Golestan University of Medical Sciences, Gorgan, Iran.
Tel: +۹۸۹۱۱۲۷۰۳۹۷۸
Email: sanagoo@goums.ac.ir